

Antipestprotocol

VERSIE 2025-2026

DA VINCI COLLEGE
LAMMENSCHANS



vmbo | mavo

Inhoud

Inhoud.....	2
1. Inleiding.....	3
1.1. Belang anti-pestprotocol	3
2. Uitgangspunten van de school	4
3. Definities	5
3.1. Definitie pesten	5
3.2. Definitie plagen	5
3.3. Definitie ruzie.....	5
3.4. Definitie discriminatie	6
3.5. Definitie racisme.....	6
3.6. Definitie cyberpesten.....	7
3.7. Definitie LHBTIQ+	7
3.8. Definitie stalking	8
4. De rollen.....	9
4.1. De pester.....	9
4.2. De gepeste	11
4.3. De meelopers	14
4.4. De medewerker	16
4.5. De mentor en de coach.....	17
4.6. De ouders.....	17
4.7. Het burgerschapsteam.....	18
4.8. De antipestcoördinator	19
4.9. De coach Passend Onderwijs.....	19
4.10. De ondersteuningscommissie	20
4.11. De schoolleiding	20
4.12. De anti-discriminatievoorziening	21
5. Maatregelen	22
5.1. Preventief	22
5.2. Curatief.....	22
6. Bijlagen	23
6.1. Roadmap ‘Wat te doen bij pesten?’	23
6.2. Roadmap ‘Ik word gepest! En nu?’	24
6.3. Plan van aanpak – antipestcoördinator	25

1. Inleiding

1.1. Belang anti-pestprotocol

Een gedegen anti-pestprotocol geeft leerlingen, ouder(s) en/of verzorger(s) en medewerkers duidelijkheid over hoe pesten wordt voorkomen en hoe er consequent gehandeld wordt wanneer er sprake is van structureel pestgedrag. Door het protocol te volgen ontstaat er een samenwerking tussen alle betrokkenen: pester, gepeste, omstanders, medewerkers en de ouder(s)/verzorger(s).

Het anti-pestprotocol laat zien dat wij op het Da Vinci College Lammenschans pesten serieus nemen, maar ook hoe wij pesten trachten te voorkomen en indien nodig hoe wij pesten aanpakken.

Het is van belang dat het anti-pestprotocol bij iedereen binnen de organisatie bekend is en door iedereen wordt toegepast. Direct optreden tegen pesten geeft een duidelijk signaal af aan de leerlingen (en medewerkers) dat pesten op school (of op de werkvloer) niet wordt getolereerd. Dit zal zorgen dat de veiligheidsbeleving van leerlingen (en medewerkers) zal toenemen.

Pesten is een belangrijk onderwerp als het gaat over sociale veiligheid op school. Pesten in het voortgezet onderwijs creëert een onveilige sfeer, die het leer- en ontwikkelklimaat aantast. Leerlingen die gepest worden kunnen hier bovendien jaren later nog hinder van ondervinden. Uit onderzoek blijkt dat pesten op het voortgezet onderwijs is afgenomen, echter komt pesten nog steeds op iedere school en in iedere klas voor. Pestgedrag eist blijvende aandacht, omdat het pesten niet altijd zichtbaar is.

2. Uitgangspunten van de school

Op het Da Vinci College Lammenschans vinden we het belangrijk dat alle leerlingen de kans krijgen hun talenten zo optimaal mogelijk te ontwikkelen. Het ontwikkelen van je talenten kan alleen in een veilige omgeving. Een veilige omgeving is een omgeving waarin je jezelf kunt en mag zijn. We spreken hiermee uit dat we al onze leerlingen een veilige omgeving willen bieden waarin zij zich kunnen ontwikkelen, waarin goede leerprestaties kunnen worden behaald en waar persoonlijkheidsvorming centraal staat.

Onderwijzend personeel, onderwijsondersteunend personeel en schoolleiders bevorderen de ontwikkeling van de leerlingen door het scheppen van een open en prettig leerklimaat in de klas en daarbuiten. Er is ruimte voor iedereen om zichzelf te zijn zolang dit niet in strijd is met de afgesproken regels en/of dit niet iemand anders zijn persoonlijke grenzen overschrijdt. Pesten is in strijd met de uitgangspunten van het Da Vinci College Lammenschans en past daarom niet binnen de minisamenleving die wij in de school vormen.

3. Definities

3.1. Definitie pesten

Pesten is herhaaldelijk en opzettelijk gedrag dat gericht is op het kwetsen of intimideren van een persoon, zowel fysiek als verbaal.

Pesten wordt over het algemeen gedefinieerd als het systematisch en herhaaldelijk uitoefenen van macht of controle over een persoon door middel van agressie of intimidatie. Dit gedrag kan zich uiten in verschillende vormen, zoals fysiek geweld, verbaal geweld, uitsluiting, achterstellen, roddelen, bedreigen, het verspreiden van geruchten, online haat en cyberpesten.

Belangrijk om op te merken is dat pesten zich vaak richt op een persoon of een groep die als kwetsbaar wordt beschouwd door de pester. Dit kan te maken hebben met de sociale status, fysieke kenmerken, seksuele geaardheid, religie, etniciteit, of andere eigenschappen van de gepeste (zie 4.2. De gepeste).

Pesten kan ernstige gevolgen hebben voor zowel de slachtoffers als de daders; het is dan ook belangrijk om pesten te voorkomen en aan te pakken wanneer het zich voordoet. Scholen, werkplekken en gemeenschappen moeten zich bewust zijn van dit probleem en actief werken aan preventie en het creëren van een veilige omgeving voor alle betrokkenen.

3.2. Definitie plagen

Plagen is een lichtvoetige vorm van humor die bedoeld is om te amuseren, zonder dat het de intentie heeft om iemand te kwetsen of te beledigen.

Plagen wordt vaak gedefinieerd als het op een speelse of vriendelijke manier irriteren van iemand zonder de intentie om pijn te doen of schade toe te brengen. Het is meestal kortdurend en wederzijds geaccepteerd gedrag tussen vrienden, familieleden of kennissen, en kan variëren van licht fysiek contact tot sarcastische opmerkingen.

Bij plagen is er sprake van een evenwichtige en gezonde machtsverhouding tussen de personen die betrokken zijn. Er is geen sprake van herhaaldelijk en systematisch gedrag zoals bij pesten, en de persoon die wordt geplaagd heeft de mogelijkheid om op een vergelijkbare manier terug te reageren en de situatie op een humoristische of speelse manier te de-escaleren.

Hoewel plagen vaak onschuldig is, is het belangrijk om rekening te houden met de gevoelens en grenzen van anderen. Wat voor de één grappig kan zijn, kan voor de ander kwetsend of beledigend zijn. Alleen de geplaagde kan deze grens aangeven. Het is dus altijd belangrijk om respectvol en zorgvuldig om te gaan met de gevoelens van anderen en ervoor te zorgen dat het gedrag niet uit de hand loopt en verandert in pesten.

3.3. Definitie ruzie

Ruzie is een conflict of meningsverschil tussen twee of meer personen waarbij emoties vaak hoog oplopen.

Ruzie wordt over het algemeen gedefinieerd als een conflict tussen twee of meer personen waarbij er sprake is van onenigheid en waarbij de emoties hoog oplopen. Het kan zich voordoen in verschillende contexten, zoals tussen vrienden, familieleden, collega's of partners.

Ruzies kunnen variëren in intensiteit en duur, van een klein meningsverschil tot een heftig woordenwisseling en langdurend conflict. Bij een ruzie hebben de betrokken partijen vaak verschillende opvattingen over de situatie en proberen ze hun eigen standpunt te verdedigen. Dit

kan leiden tot spanningen en conflicten, waardoor de relatie tussen de betrokken partijen tijdelijk of permanent kan worden beïnvloed.

Het is belangrijk om op te merken dat ruzies niet per se negatief zijn en juist soms kunnen bijdragen aan het oplossen van problemen en het verbeteren van relaties. Het kan helpen om conflicten uit te spreken en samen naar een oplossing te zoeken. Het is echter wel belangrijk dat de ruzie respectvol en constructief blijft, en dat er geen sprake is van fysiek of verbaal geweld of manipulatief gedrag. Het is belangrijk om de emoties onder controle te houden en te blijven luisteren naar de standpunten van anderen. Vaak wordt er bij ruzies een beroep gedaan op een neutrale en onafhankelijke derde partij om de ruzie te analyseren en oplossingen aan te bieden waar iedereen tevreden mee is.

3.4. Definitie discriminatie

Discriminatie is het maken van onderscheid op basis van persoonlijke kenmerken. In veel gevallen is dit onderscheid verboden.

Discriminatie wordt over het algemeen gedefinieerd als het onrechtvaardig behandelen van mensen op basis van persoonlijke kenmerken zoals hun ras, geslacht, seksuele oriëntatie, leeftijd, religie, politieke overtuiging of handicap, die niet relevant zijn voor de beoordeling van de kwaliteiten, capaciteiten of prestaties.

Discriminatie kan zich op verschillende manieren voordoen, zoals ongelijke behandeling op het werk en op school. Het kan ook subtieler zijn, zoals bijvoorbeeld het maken van stereotyperende opmerkingen of het voortrekken van bepaalde groepen.

Discriminatie kan ernstige gevolgen hebben voor de mensen die er slachtoffer van zijn, zoals sociale uitsluiting, verminderde kansen op werk en onderwijs, psychologische stress en een verminderd gevoel van eigenwaarde en zelfrespect.

Het is belangrijk om te benadrukken dat discriminatie vaak verboden is en er wetten en beleidsmaatregelen zijn die discriminatie verbieden en bestrijden, denk hierbij bijvoorbeeld aan artikel 1 van de grondwet. Het is belangrijk om te werken aan het creëren van een inclusieve en respectvolle omgeving waarin iedereen gelijke kansen en gelijke behandeling krijgt, ongeacht hun persoonlijke kenmerken.

Strikt genomen is discriminatie niet altijd een negatief fenomeen. Discriminatie is ook het kiezen van een bepaalde kleur shirt, of het voortrekken van bepaalde groepen als daar een goed onderbouwde en gewogen (door college van de rechten van de mens) reden voor is. Deze subtiliteit is belangrijk en nemen wij vaak mee in gastlessen en voorlichtingen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het voorkeursbeleid dat de TU Eindhoven hanteert om eerder vrouwen aan te nemen op technische faculteiten omdat er daar tekorten zijn ontstaan. Oorspronkelijk werd hier een onrechtmatig onderscheid gemaakt, maar door de vooropgestelde regels hiervoor te hanteren en deze keuze objectief te onderbouwen tegenover het college is er voor de TUE een uitzonderingspositie mogelijk. (Zie art. 2.4 <https://wetten.overheid.nl/BWBR0006502/2020-01-01>)

3.5. Definitie racisme

Racisme is het onrechtmatig behandelen van mensen op basis van hun raciale of etnische afkomst.

Racisme wordt over het algemeen gedefinieerd als het geloven in de superioriteit van een bepaalde etnische groepen en het discrimineren van mensen op basis van hun ras of etniciteit. Het kan ook betrekking hebben op het stereotyperen van bepaalde groepen mensen op basis van hun huidskleur, afkomst, cultuur of taal.

Racisme kan zich op verschillende manieren voordoen, zoals verbaal geweld, fysiek geweld, uitsluiting van bepaalde groepen in de samenleving en institutionele discriminatie. Het kan leiden tot sociale onrechtvaardigheid, ongelijke behandeling en uitsluiting van bepaalde groepen mensen in de samenleving.

Het is belangrijk om te benadrukken dat racisme niet alleen individuele acties omvat, maar ook de structurele en systematische ongelijkheden in de samenleving, zoals bijvoorbeeld in het onderwijs en de werkgelegenheid. Racisme is een ernstig probleem dat schadelijk is voor individuen en voor de samenleving als geheel.

Het is daarom belangrijk om te werken aan het bevorderen van gelijkheid, respect en begrip tussen verschillende groepen in de samenleving en om racisme op alle niveaus actief te bestrijden. Dit kan onder meer door het creëren van wetten, beleidsmaatregelen en educatieve programma's die de gelijkheid bevorderen en discriminatie op basis van ras of etniciteit verbieden en bestrijden.

3.6. Definitie cyberpesten

Cyberpesten of digitaal pesten is één van de vormen van pesten en vindt plaats in de online-wereld, die vaak is verweven met het offline leven. Kinderen of jongeren gebruiken hiervoor het internet of apps. Het pesten gebeurt door het opzettelijk zwart maken of afkraken van een persoon, door middel van vervelende of negatieve opmerkingen of juist het groepsgewijs negeren van een specifiek persoon. Sociale media maken het heel gemakkelijk om allerlei foto's te uploaden en gelijk met de wereld te delen. Beschermd door het gevoel van anonimiteit kan een cyberpester verder gaan dan bij andere vormen van pesten.

De motieven en de context van cyberpesten zijn vaak hetzelfde als bij 'gewoon' pesten. Het gaat om hetzelfde doelbewuste gedrag, maar omdat het pesten online plaatsvindt komt er een scala aan mogelijkheden bij. In de praktijk gaat het vaak om dezelfde kinderen die gepest worden. Kinderen die voorheen op school werden gepest, worden nu ook online gepest.

Voorbeelden van cyberpesten of digitaal pesten:

- Het verspreiden van beeldmateriaal zoals intieme foto's (sexting) of filmpjes van mishandeling
- Vervelende Whatsapp-berichten versturen of mensen uitsluiten in Whatsapp-groepen
- Haattweets of bedreigingen versturen of schelden in chats
- Lijsten rondsturen van meisjes die als sletten bestempeld worden (bangalijsten)
- Online kinderlokken (grooming)
- Anti-pagina's aanmaken over de gepeste, waarop iedereen commentaar mag geven behalve de gepeste zelf
- Misbruik van privégegevens (zoals het stelen van wachtwoorden of het aanmaken van nep-accounts)
- Nepaccounts aanmaken met de foto's en gegevens van de gepeste (identiteitshack)
Bron: www.stoppestennu.nl/wat-digitaal-pesten

Zodra wij het vermoeden hebben van het verspreiden van ongewenste beelden, hanteren wij de '[vernieuwde leidraad voor het VO – ongewenste beelden](#)'.

3.7. Definitie LHBTIQ+

Lhbtqi+ is een afkorting. De letters van de afkorting staan voor lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse, queer en aseksueel. De + staat voor andere variaties die niet vallen binnen de gebruikelijke definities van 'man' en 'vrouw' of niet heteroseksueel of cisgender zijn. Cisgender is iemand bij wie de genderidentiteit overeenkomt met het geboortegeslacht. De

afkorting wordt soms anders geschreven, bijvoorbeeld lhbt of lhbt+. Vaak wordt daarmee het hetzelfde bedoeld. (Bron: <https://www.nji.nl/seksualiteit-en-gender/meer-informatie-en-advies-over-lhbtqa>)

Binnen deze context wordt vaak verwezen naar heteroseksuele personen als cisgender. Belangrijk hierbij is echter op te merken dat cisgender-personen zichzelf niet als zodanig benoemen.

De maatschappelijke positie van personen die in deze groep vallen is soms bewust en vaak onbewust achtergesteld aan die van cis-personen en moet daarom beschermd worden. Dit kan betekenen dat deze mensen worden gepest of uitgesloten worden van diensten en voorzieningen. In deze gevallen spreken we van onwettige of onrechtmatige discriminatie.

3.8. Definitie stalking

Stalking is het hinderlijk volgen of lastigvallen van iemand. Het is bekend dat beroemdheden regelmatig worden gevolgd of opgewacht door fans. In extreme gevallen kan dit uitmonden in stalking. Maar ook als je geen beroemdheid bent, kun je het slachtoffer worden van stalking. Vaak is dit het gevolg van een beëindigde relatie, waarbij een van de partijen zich niet bij de beëindiging wil neerleggen en contact blijft zoeken met de ander. Dit kan zich uiten in de vorm van bellen, appen of het versturen van elektronische of reguliere post.

Ook het zich ophouden voor de woning of het rondhangen op plaatsen waar het slachtoffer werkt of vaak langskomt, kan onder stalking vallen. Of het zwartmaken van de gestalkte persoon bij familie, burens en vrienden. Evenals het laten bezorgen van valse bestellingen en andere pesterijen.

De frequentie waarmee een en ander gebeurt en de inhoud van het contact bepaalt of het alleen vervelend is, of verder gaat. Eén appje per dag is iets anders dan elke tien minuten een bericht.

Sinds 28 juni 2000 kent Nederland een anti-stalkingwet. Die is bedoeld om stalkers gericht aan te pakken. Overigens spreekt de wet niet van stalking maar van *belaging*. Van *cyberstalking* is sprake wanneer moderne communicatiemiddelen worden gebruikt om te stalken.

Bron: <https://www.justitia.nl/stalking>

4. De rollen

4.1. De pester

Pesten is een veelvoorkomend probleem in onze samenleving en kan verstrekkende gevolgen hebben voor zowel de slachtoffers als de daders. Het is belangrijk om pesters bewust te maken van de schade die zij veroorzaken en hen te leren hoe ze op een positieve en respectvolle manier met anderen kunnen omgaan.

De pester vertoont meestal een aantal kenmerken die regelmatig terugkomen:

- **Dominantie en controle:** Pesten gaat vaak over het willen domineren en controleren van anderen. Een pester kan anderen willen overheersen, bevelen geven of beslissingen nemen zonder overleg.
- **Onzekerheid:** Ondanks het dominante gedrag kan de pester ook onzeker zijn. De pester gebruikt het pestgedrag als een manier om de eigen onzekerheid te maskeren.
- **Gebrek aan empathie:** Een pester heeft vaak weinig tot geen empathie voor anderen. Dit betekent dat ze weinig begrip hebben voor de gevoelens van anderen en niet geïnteresseerd zijn in hun perspectief.
- **Agressief gedrag:** Pesten kan vaak gepaard gaan met agressief gedrag. Een pester kan ook bedreigingen uiten of het gevoel geven dat er geweld kan volgen.
- **Narcisme:** Pesten kan ook een uitvloeisel zijn van narcisme. Een pester kan bijvoorbeeld erg geobsedeerd zijn door zichzelf, zichzelf als superieur beschouwen en minachting hebben voor anderen.
- **Gebrek aan sociale vaardigheden:** Soms is pesten een uitvloeisel van het gebrek aan sociale vaardigheden. Een pester kan moeite hebben om met anderen om te gaan en vrienden te maken, waardoor ze proberen zichzelf op te blazen door anderen neer te halen.

Pestgedrag is een complex probleem en kan verschillende oorzaken hebben, bijvoorbeeld:

- **Sociale omgeving:** Pestgedrag kan ontstaan in een omgeving waarin agressie en dominantie worden gewaardeerd en beloond. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen in gezinnen, scholen, sportteams, enz.
- **Gebrek aan empathie:** Pestgedrag kan voortkomen uit een gebrek aan empathie en respect voor anderen. Als iemand niet begrijpt hoe het gedrag anderen kan beïnvloeden of iemand geen rekening houdt met de gevoelens van anderen, kan dit leiden tot pestgedrag. Gebrek aan empathie is vaak verbonden aan het kenmerk narcisme.
- **Laag zelfbeeld:** Soms kunnen mensen anderen pesten om hun eigen onzekerheden en angsten te maskeren. Dit kan voortkomen uit een laag zelfbeeld, waarbij iemand anderen naar beneden haalt om zichzelf beter te voelen.
- **Machtsmisbruik:** Pestgedrag kan ook voortkomen uit de behoefte aan macht en controle over anderen. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen bij mensen die in een machtspositie zitten zoals leraren, ouders of leiders van groepen.
- **Groepsdruk:** Pestgedrag kan worden beïnvloed door groepsdruk, waarbij mensen zich aanpassen aan de normen en waarden van hun sociale groep. Bijvoorbeeld, in een groep waar pesten normaal is, kunnen mensen pestgedrag vertonen om erbij te horen of om niet uitgesloten te worden.
- **Culturele normen:** Pestgedrag kan worden beïnvloed door culturele normen en waarden. In sommige culturen kan agressie en dominantie worden gewaardeerd en als positief worden gezien.

- **Discriminatie:** Pestgedrag kan voortkomen uit discriminatie op basis van ras, geslacht, seksuele geaardheid, religie of andere factoren. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot pesten van minderheidsgroepen.
- **Trauma:** Mensen die trauma hebben meegemaakt, zoals misbruik of verwaarlozing, kunnen pestgedrag vertonen als gevolg van de emoties die het trauma oproept. Pestgedrag kan ook worden gebruikt als een manier om controle te hebben over anderen, om een negatief zelfbeeld te verstoppen of omdat iemand met een trauma denkt dat pestgedrag nieuwe trauma's kan voorkomen.
- **Gebrek aan toezicht:** Gebrek aan toezicht van volwassenen kan bijdragen aan pestgedrag. Bijvoorbeeld, als kinderen geen toezicht hebben op de plaatsen van samenkomen of op sociale media, kunnen ze pestgedrag vertonen zonder dat er iemand is die hen corrigeert of leert hoe ze zich op een respectvolle manier moeten gedragen.
- **Gebrek aan sociale vaardigheden:** Pestgedrag kan voorkomen bij mensen die moeite hebben met het ontwikkelen van sociale vaardigheden, zoals empathie, assertiviteit en communicatie. Dit kan leiden tot pestgedrag als een manier om aandacht te trekken, om zichzelf te beschermen of om te proberen zichzelf beter te voelen.
- **Familieomstandigheden:** Pestgedrag kan worden beïnvloed door de omstandigheden thuis, zoals geweld of instabiliteit. Kinderen kunnen pestgedrag vertonen als gevolg van de stress en angst die zij thuis ervaren.
- **Media-invloeden:** Pestgedrag kan worden beïnvloed door de media, zoals tv-shows, films en videogames, waarin agressie en geweld worden getoond als een manier om problemen op te lossen. Dit kan leiden tot het internaliseren van deze ideeën en het vertonen van pestgedrag.
- **Persoonlijkheidskenmerken:** Sommige mensen hebben persoonlijkheidskenmerken die hen vatbaarder maken voor pestgedrag, zoals narcisme, dominantie, impulsiviteit en gebrek aan zelfbeheersing.
- **Sociale status:** Pestgedrag kan worden geassocieerd met sociale status, waarbij mensen die populair zijn of een hoge sociale status hebben anderen pesten om hun dominantie te laten zien en hun sociale status te behouden.
- **Concurrentie:** Pestgedrag kan ontstaan uit competitieve situaties, waarbij mensen elkaar proberen te overtreffen en te domineren. Bijvoorbeeld, in sportteams kan pestgedrag voorkomen als gevolg van de druk om te presteren en te winnen.
- **Gebrek aan positieve sociale interacties:** Mensen die weinig positieve sociale interacties hebben gehad, kunnen pestgedrag vertonen als gevolg van frustratie, woede en gevoelens van afwijzing.
- **Prestaties op school:** Pestgedrag kan worden geassocieerd met goede prestaties op school, waarbij sommige studenten anderen pesten omdat ze beter presteren in de klas. Dit kan voorkomen als gevolg van een competitieve omgeving waarin de nadruk ligt op prestatie en succes. Pestgedrag kan ook worden geassocieerd met slechte prestaties op school, waarbij sommige studenten anderen pesten omdat ze moeite hebben om bij te blijven in de klas. Dit kan voorkomen als gevolg van frustratie en gevoelens van onzekerheid over hun eigen schoolse prestaties.

4.2. De gepeste

Ieder persoon loopt het risico om gepest te worden, echter kan deze kans vergroot worden door diverse factoren. Pesten kan voortkomen uit, of leiden tot onveilige situaties waarbij de pester deze situatie naar zijn hand probeert te zetten.

De volgende factoren kunnen het risico op pestgedrag vergroten (situatie kan op zowel de gepeste als de pester (verdedigingstactiek) van toepassing zijn):

- **Afwijkend uiterlijk:** Mensen die er anders uitzien dan anderen kunnen een groter risico lopen om gepest te worden. Dit kan bijvoorbeeld gaan over een bepaald lichaamskenmerk, kledingstijl of bijvoorbeeld een handicap.
- **Verminderde sociale vaardigheden:** Mensen met verminderde sociale vaardigheden, zoals moeite hebben om contact te leggen of zichzelf uit te drukken, kunnen ook een groter risico lopen op pesten.
- **Sociale isolatie:** Mensen die zich geïsoleerd voelen of minder goed geïntegreerd zijn in een sociale groep, kunnen een groter risico lopen op pesten.
- **Seksuele voorkeur of genderidentiteit:** Personen die een afwijkende seksuele voorkeur hebben (anders dan heteroseksualiteit) of te maken hebben met genderdysforie kunnen soms gepest worden.
- **Culturele verschillen:** Mensen die een andere culturele achtergrond hebben dan de meerderheid, kunnen soms gepest worden vanwege hun culturele achtergrond.
- **Leeftijd:** Kinderen en jongeren zijn vaak kwetsbaarder voor pestgedrag dan volwassenen, omdat ze nog in ontwikkeling zijn en nog moeten leren omgaan met sociale interacties.
- **Gebrek aan steun:** Mensen die weinig sociale steun hebben, zoals weinig vrienden of een gebrek aan ondersteunende familieleden, kunnen kwetsbaarder zijn voor pesten.
- **Veranderingen in de leefsituatie:** Mensen die verhuizen, naar een nieuwe school gaan of een andere grote veranderingen in hun leven meemaken, kunnen kwetsbaarder zijn voor pesten omdat ze zich nog moeten aanpassen aan hun nieuwe omgeving.
- **Psychologische problemen:** Mensen met psychologische problemen, zoals angststoornissen of depressie, kunnen kwetsbaarder zijn voor pesten omdat hun problemen hen mogelijk minder weerbaar maken tegen het pestgedrag van anderen.
- **Gebrek aan assertiviteit:** Mensen die niet goed in staat zijn om voor zichzelf op te komen of hun grenzen aan te geven, kunnen kwetsbaarder zijn voor pesten omdat ze zich mogelijk niet kunnen verweren tegen het pestgedrag van anderen.
- **Gewicht:** Mensen die te zwaar zijn of een ongezond gewicht hebben, kunnen meer kans hebben om gepest te worden dan mensen met een gezond gewicht.
- **Afkomst:** Mensen van etnische minderheden kunnen soms gepest worden vanwege hun afkomst of culturele achtergrond.
- **Sociaaleconomische status:** Mensen uit gezinnen met lagere sociaaleconomische status, zoals mensen die in armoede leven, kunnen meer kans hebben om gepest te worden.
- **Religie:** Mensen van een bepaalde religie kunnen soms gepest worden vanwege hun geloof.
- **Gedrag of interesses:** Mensen die zich anders gedragen dan anderen of bepaalde interesses hebben die niet populair zijn in hun omgeving, kunnen meer kans hebben om gepest te worden.
- **Fysieke kenmerken:** Mensen met fysieke kenmerken die afwijken, zoals een bril, beugel, acne of een lichamelijke beperking, kunnen meer kans hebben om gepest te worden.

- **Intelligentie:** Mensen die zeer intelligent zijn kunnen soms gepest worden vanwege hun schoolse prestaties. Ook kunnen mensen die minder intelligent zijn of als zodanig worden gezien hierom worden gepest.
- **Omgevingsfactoren:** Mensen die opgroeien in een omgeving waarin pestgedrag wordt getolereerd of zelf wordt aangemoedigd, kunnen meer kans hebben om gepest te worden.
- **Slachtofferschap:** Mensen die eerder gepest zijn geweest, kunnen meer kans hebben om opnieuw gepest te worden.
- **Persoonlijkheid:** Mensen met bepaalde persoonlijkheidstrekken, zoals onzekerheid, angstigheid, verlegenheid of een laag zelfbeeld, kunnen meer kans hebben om gepest te worden.

De gepeste persoon praat niet makkelijk over de situatie, dit kan de volgende oorzaken hebben:

- **Schaamte:** Het slachtoffer kan zich schamen om over pesten te praten, omdat het gevoel kan geven dat ze zwak zijn of dat ze het 'verdienen' om gepest te worden.
- **Angst voor represailles:** Het slachtoffer kan bang zijn voor de reactie van de pester of bang zijn dat het pesten erger zal worden als ze erover praten.
- **Gebrek aan vertrouwen:** Het slachtoffer kan ongemakkelijk voelen bij het delen van persoonlijke informatie en kan zich afvragen of anderen het wel serieus nemen of hen wel willen helpen.
- **Onzekerheid:** Het slachtoffer kan zich afvragen of het pesten niet ontstaan is door het eigen gedrag en het onvermogen om zichzelf te beschermen, waardoor het gevoel van onmacht overheerst.
- **Ontkenning:** Sommige slachtoffers kunnen het pesten ontkennen of minimaliseren om er geen aandacht aan te hoeven besteden, waardoor ze hopen dat het vanzelf over gaat.

De gepeste persoon vertoont mogelijk de volgende signalen:

- **Verandering in gedrag:** Gepeste personen kunnen veranderingen in hun gedrag vertonen zoals teruggetrokken gedrag, stilte, vermijding van sociale situaties en isolatie.
- **Fysieke symptomen:** Gepeste personen kunnen last hebben van hoofdpijn, buikpijn, misselijkheid, slaapproblemen en vermoeidheid.
- **Emotionele symptomen:** Gepeste personen kunnen last hebben van angst, depressie, verdriet, schaamte, woede en een laag zelfbeeld.
- **Veranderingen in prestaties:** Gepeste personen kunnen moeite hebben om zich te concentreren, kunnen snel afgeleid zijn en hun prestaties op school of op het werk kunnen achteruitgaan. Het is ook mogelijk dat zij zelfs helemaal niet meer naar school of werk gaan.
- **Verandering in eetpatroon:** Gepeste personen kunnen hun eetpatroon veranderen, zoals overeten of niet willen eten.
- **Verandering in sociale contacten:** Gepeste personen kunnen hun vriendenkring verminderen en zich terugtrekken uit sociale situaties.
- **Verandering in stemming:** Gepeste personen kunnen prikkelbaar, geïrriteerd of angstig zijn, en hun stemming kan snel veranderen.
- **Verandering in houding:** Gepeste personen kunnen een onzekere, angstige of gespannen houding hebben, en vermijden oogcontact te maken.
- **Verandering in slaappatroon:** Gepeste personen kunnen last hebben van nachtmerries, moeite hebben met inslapen of vaker wakker worden.

- **Verandering in persoonlijke verzorging:** Gepeste personen kunnen minder aandacht besteden aan hun persoonlijke verzorging, zoals het niet kammen van hun haar of het dragen van vieze kleren.
- **Verandering in hobby's en interesses:** Gepeste personen kunnen interesse verliezen in activiteiten waar ze voorheen van genoten, en deze helemaal niet meer willen doen.
- **Verandering in spraakpatroon:** Gepeste personen kunnen zachter gaan praten of minder vaak spreken dan voorheen.
- **Verminderde assertiviteit:** Gepeste personen kunnen minder zelfverzekerd zijn en moeite hebben om voor zichzelf op te komen.
- **Zelfbeschadiging:** Gepeste personen kunnen zichzelf pijn doen, zoals krassen of snijden, als een manier om met hun emoties om te gaan.
- **Suïcidale gedachten:** In ernstige gevallen kunnen gepeste personen gedachten hebben over zelfmoord.

4.3. De meelopers

De meelopers zijn personen die niet actief pesten, maar die ook niet ingrijpen of het slachtoffer steunen wanneer er gepest wordt. Meelopers zijn geen onschuldige toeschouwers van de pesterijen. De passieve betrokkenheid bij het pesten kan het slachtoffer net zo ernstig schaden als het pestgedrag zelf. De meelopers kunnen de volgende kenmerken vertonen:

- **Angst voor sociale uitsluiting:** Meelopers willen vaak niet buitengesloten worden door de groep, daarom steunen ze het gedrag van de pester(s) om zichzelf te beschermen.
- **Gebrek aan assertiviteit:** Meelopers hebben vaak moeite om voor zichzelf op te komen en hun eigen mening te geven. Ze gaan liever mee met de groep om conflicten te vermijden.
- **Acceptatie van het pestgedrag:** Meelopers zien het pestgedrag soms als normaal of als een manier om bij de groep te horen. Ze realiseren zich niet altijd dat het pestgedrag schadelijk is voor het slachtoffer.
- **Onzekerheid over wat te doen:** Meelopers kunnen zich onzeker voelen over hoe ze moeten reageren op pestgedrag en weten niet altijd hoe ze het slachtoffer kunnen helpen.
- **Gebrek aan begrip voor de ernst van het pesten:** Meelopers kunnen de ernst van het pesten onderschatten en zich niet bewust zijn van de gevolgen van het pestgedrag voor het slachtoffer.
- **Geen verantwoordelijkheid willen nemen:** Meelopers zijn vaak niet bereid om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen gedrag en willen niet de gevolgen dragen van hun acties.
- **Gebrek aan empathie:** Meelopers kunnen zich niet volledig inleven in het slachtoffer en hebben moeite om zich voor te stellen hoe het is om gepest te worden.
- **Afhankelijkheid van de pester:** Meelopers kunnen afhankelijk zijn van de pester(s) voor hun sociale status of populariteit en daarom het gedrag van de pester(s) ondersteunen.
- **Negatieve houding tegenover verschillen:** Meelopers kunnen een negatieve houding hebben tegenover mensen die anders zijn dan zichzelf en daarom de pester(s) steunen in het pesten van het slachtoffer.
- **Laag zelfbeeld:** Meelopers kunnen een laag zelfbeeld hebben en zich onzeker voelen over hun eigen plaats in de groep, waardoor ze zich richten op het steunen van de pester(s) om zelf meer status te krijgen.
- **Gebrek aan kritisch denken:** Meelopers accepteren vaak kritiekloos de opvattingen en acties van de pester(s), zonder deze kritisch te overwegen of te bevragen.
- **Volgen van de meerderheid:** Meelopers gaan vaak mee met de mening van de meerderheid van de groep, zonder zelfstandig na te denken of hun eigen mening te vormen.
- **Conformiteit:** Meelopers hechten veel waarde aan het behoren tot een groep en conformeren zich daarom snel aan de heersende normen en waarden binnen de groep.
- **Gebrek aan kennis over pesten:** Meelopers zijn soms niet goed geïnformeerd over wat pesten precies inhoudt en wat de gevolgen zijn voor het slachtoffer. Hierdoor onderschatten ze soms de ernst van het pestgedrag.
- **Geen initiatief nemen:** Meelopers nemen zelden het initiatief om pestgedrag te stoppen of het slachtoffer te helpen. Ze blijven vaak passief en laten anderen het probleem oplossen.

Signalen van meelopers bij pesten kunnen onder meer zijn:

- **Lachen om de grappen van de pester:** Meelopers lachen vaak om de grappen die de pester maakt, zelfs als deze beledigend of kwetsend zijn.
- **Aanmoediging:** Meelopers moedigen de pester vaak aan door te zeggen dat de pester door moet gaan met het pesten.
- **Stilzwijgen:** Meelopers zwijgen vaak als ze getuige zijn van pestgedrag en doen niets om het te stoppen of het te melden.
- **Angst om zelf slachtoffer te worden:** Meelopers kunnen bang zijn om zelf het slachtoffer te worden van de pester, dus steunen ze de pester om zelf niet het doelwit te worden.
- **Populair zijn:** meelopers kunnen zich bij de pester aansluiten omdat ze denken dat het hun populariteit zal vergroten.
- **Groepsdruk:** Meelopers voelen zich vaak gedwongen om zich bij de pester aan te sluiten vanwege groepsdruk.
- **Actief deelnemen aan het pesten:** Meelopers kunnen actief deelnemen aan het pesten door bijvoorbeeld negatieve opmerkingen te maken over het slachtoffer, geruchten te verspreiden of het slachtoffer uit te sluiten.
- **Niet ingrijpen bij pestgedrag:** Meelopers kunnen ook niet ingrijpen wanneer ze getuige zijn van pestgedrag, zelfs als zij weten dat het niet oké is wat er gebeurt.
- **Meegaan in de groepsdynamiek:** Meelopers kunnen meegaan in de groepsdynamiek en de pester steunen, zonder dat ze echt weten waarom ze dat doen.
- **Ontbreken van empathie:** Meelopers kunnen ook een gebrek aan empathie tonen en zich niet inleven in de gevoelens van het slachtoffer.
- **Gebrek aan assertiviteit:** Meelopers kunnen ook een gebrek aan assertiviteit hebben en niet voor zichzelf en anderen durven opkomen.
- **Niet melden van het pestgedrag:** Meelopers melden het pestgedrag vaak niet, zelfs als ze weten dat het slachtofferhulp nodig heeft.

4.4. De medewerker

De medewerkers van het Da Vinci College Lammenschans spelen een cruciale rol bij het voorkomen en aanpakken van pesten. Zij hebben de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de school een veilige omgeving is voor alle leerlingen en collega's. Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de volgende punten:

- **Preventie:** Medewerkers van het Da Vinci College Lammenschans moeten proactief zijn in het voorkomen van pesten. Dit kan onder meer door het geven van voorlichting over pesten indien de situatie daarom vraagt, het creëren van een positieve schoolcultuur en het bevorderen van respectvol gedrag onder leerlingen.
- **Signalering:** Medewerkers van het Da Vinci College Lammenschans moeten alert zijn op signalen van pesten en deze signalen dienen serieus genomen te worden. Dit kan onder meer door aandacht te besteden aan veranderingen in het gedrag van leerlingen, zoals teruggetrokken gedrag, vermijden van school en verandering in de prestaties van school. Het structureel werken met het leerlingvolgsysteem om opvallende zaken te rapporteren is hierbij van groot belang.
- **Interventie:** als er sprake is van pesten, moeten medewerkers van het Da Vinci College Lammenschans snel en adequaat optreden. Dit kan onder meer door het bieden van ondersteuning aan het slachtoffer en door het nemen van passende maatregelen tegen de pester. De interventie wordt verwerkt in het leerlingvolgsysteem, zodat er bij herhaling een dossier opgebouwd kan worden.
- **Samenwerking:** Medewerkers van het Da Vinci College Lammenschans moeten samenwerken met ouders, leerlingen en andere professionals om pesten aan te pakken. Dit wordt onder meer gedaan door het inzetten van dit anti-pestprotocol. Daarnaast worden er door de medewerkers ook activiteiten georganiseerd die respectvol gedrag onder leerlingen bevorderen.

Het is van groot belang dat de medewerkers van het Da Vinci College Lammenschans een actieve en betrokken rol spelen bij het voorkomen en het aanpakken van pesten, hierdoor dragen zij bij aan een veilige en respectvolle omgeving voor alle leerlingen.

4.5. De mentor en de coach

De mentor en de coach kunnen een belangrijke rol spelen bij het voorkomen en aanpakken van pesten op school. De mentor en de coach kunnen op de volgende manier ondersteuning bieden:

- **Creëren van een veilige omgeving:** De mentor en de coach kunnen bijdragen aan het creëren van een veilige en positieve omgeving in de klas en op school waarin pesten niet wordt getolereerd. Dit kan onder andere door het organiseren van klassenbesprekingen over het belang van respectvol gedrag en het voorkomen van pesten worden besproken.
- **Observeren en signaleren:** De mentor en de coach kunnen pestgedrag in de klas observeren en signaleren, en vroegtijdig ingrijpen wanneer hij of zij vermoedt dat er sprake is van pesten. Het is belangrijk dat de mentor en de coach de signalen van pesten serieus nemen en adequaat handelen.
- **Gesprekken met de betrokkenen:** De mentor en de coach kunnen betrokkenen (slachtoffer, pester en omstanders) apart spreken en in gesprek gaan over het pestgedrag. Hierbij kunnen de mentor en de coach proberen om de achtergronden van het pesten te achterhalen, duidelijk maken wat de consequenties van pesten zijn en zoeken naar oplossingen.
- **Ondersteunen van het slachtoffer:** De mentor en de coach kunnen het slachtoffer van pesten ondersteunen en helpen bij het herstellen van het zelfvertrouwen. Het is belangrijk dat het slachtoffer zich gesteund voelt en weet dat er hulp beschikbaar is.
- **Doorschakelen:** Indien het pestgedrag ernstig is of niet stopt na ingrijpen van de mentor en de coach, dan kunnen de mentor en de coach doorschakelen naar de antipestcoördinator van de school. De antipestcoördinator houdt nauw contact met de mentoren en de coaches over de casus en de te volgen stappen.

4.6. De ouders

De ouders spelen een belangrijke rol bij pesten, zowel in het voorkomen als in het aanpakken ervan. De manieren waarop ouders kunnen bijdragen zijn:

- **Ouders zijn een voorbeeld voor hun kinderen.** Kinderen imiteren het gedrag van de ouders. Als de ouders respectvol omgaan met anderen en tolerant zijn naar de omgeving, zullen zij deze normen meegeven aan hun kinderen.
- **Ouders leren kinderen om zichzelf en anderen te respecteren.** De ouders leren de kinderen wat respect betekent, maar ook leren zij de kinderen hoe zij met zichzelf en met anderen omgaan. Kinderen moeten ook leren hoe ze hun gevoelens kunnen uiten op een positieve manier, zonder anderen te kwetsen.
- **Ouders hebben een open communicatie hebben met hun kinderen.** Door met de kinderen te praten over pesten, kunnen de ouders de kinderen leren wat pesten is, waarom het verkeerd is en hoe ze het kunnen voorkomen of hoe ze erop kunnen reageren. Ouders moedigen hun kinderen hierdoor ook aan om hen te vertellen als zij gepest worden of als ze getuige zijn van pestgedrag.
- **Ouders stellen de school op de hoogte als er sprake is van pesten.** Als ouders weten dat hun kind gepest wordt, is het van belang dat de school hiervan op de hoogte wordt gesteld zodat de school acties kan ondernemen om het pesten te laten stoppen.
- **Ouders werken samen met school.** De school ziet de ouders als professionals wat betreft opvoeding. Door samen te werken in gevallen dat dit nodig wordt geacht van een van beide kanten, wordt er over het algemeen sneller resultaat geboekt. De school betreft de ouders in de te nemen beslissingen.

4.7. Het burgerschapsteam

Door middel van ons burgerschapsonderwijs willen wij leerlingen een veilige omgeving bieden om te oefenen met de vaardigheden die wij belangrijk vinden bij burgerschap.

De basiswaarden van de democratische rechtsstaat nemen hier een centrale plaats in: het gaat om kennis, houdingen en vaardigheden die leerlingen helpen om hun plek te vinden in onze democratische samenleving. Centraal hierin staan ruimte om jezelf te zijn en zelfstandig te handelen en die ruimte ook anderen gunnen: wederzijds respect en rekening houden met anderen.

Wij kiezen ervoor om de leerdoelen concentrisch aan te bieden. In een concentrisch curriculum leren leerlingen door herhaalde confrontatie met een onderwerp. Zo kunnen we er voor zorgen dat de leerdoelen meerdere keren tijdens de schoolloopbaan worden aangeboden en ermee wordt geoefend op school. Dit sluit aan bij de school als oefenplaats.

Zelfredzaamheid in de maatschappij
• Ik kan mij digitaal redden. • Als ik iets niet begrijp, dan zoek ik het uit of vraag ik hulp op de juiste plek • Ik kan informatiebronnen beoordelen. • Ik kan omgaan met geld.
Deelnemen aan de samenleving
• Ik weet hoe de democratische samenleving werkt. • Ik weet hoe ik invloed kan uitoefenen op de maatschappij
Eigen keuzes maken
• Ik kan gezonde keuzes maken. • Ik ken mijn wensen en grenzen. • Ik kan doelen stellen en behalen.
Respectvol omgaan met elkaar
• Ik herken de verschillen en overeenkomsten tussen mensen. • Ik kan respectvol met (de verschillen en overeenkomsten tussen) mensen omgaan. • Ik kan luisteren naar de mening van een ander. • Ik kan mijn mening verwoorden. • Ik heb interesse in de ander en stel mij nieuwsgierig op.

Zoals te lezen is, is respectvol met elkaar omgaan een van de leerdoelen. Rondom dit thema organiseert het burgerschapsteam activiteiten. Deze activiteiten zijn om pesten te voorkomen (preventie). Een voorbeeld is de Week tegen het Pesten of lessen tegen discriminatie.

Voor meer informatie verwijzen we naar het burgerschapsplan.

4.8. De antipestcoördinator

De antipestcoördinator is de persoon binnen de organisatie die verantwoordelijk is voor het coördineren van alle activiteiten en initiatieven om pesten op school te voorkomen en aan te pakken. De taak van de antipestcoördinator is het creëren van een veilig klimaat waarin iedereen zich gerespecteerd en gewaardeerd voelt. De antipestcoördinator werkt nauw samen met leerlingen, ouders, medewerkers, mentoren en coaches, coaches passend onderwijs, de ondersteuningscommissie en de schoolleiding.

De volgende taken behoren tot de portefeuille van de antipestcoördinator:

- Het ontwikkelen en uitvoeren van een schoolbreed beleid tegen pesten.
- Het geven van voorlichting en training aan leerlingen, leraren en ouders over pesten en hoe dit te voorkomen.
- Het bespreken van pestgedrag met betrokken mentoren en coaches en het opstellen van een plan van aanpak om het pesten te stoppen.
- Het monitoren van het beleid en de effectiviteit van de genomen maatregelen.
- Het evalueren van het beleid en het bespreken van eventuele verbeterpunten met het schoolteam.

De anti-pestcoördinator hanteert hiervoor het plan van aanpak, opgesteld volgens de Oplossingsgerichte methode. Het plan van aanpak is opgenomen in bijlage 6.3: Plan van aanpak – antipestcoördinator.

4.9. De coach Passend Onderwijs

De coach Passend Onderwijs speelt een belangrijke rol in het uitzetten van de eerste lijnen om zowel de pester, als het slachtoffer en de meelopers te ondersteunen in hun behoeften. Passend Onderwijs houdt in dat scholen zoveel mogelijk onderwijs op maat moeten bieden aan alle leerlingen, ook aan de leerlingen met speciale onderwijsbehoeften of gedragsproblemen.

De leerlingen die te maken hebben met pesten, in welke rol dan ook, worden na doorverwijzing van de antipestcoördinator aangemeld bij de CPO. De CPO kan nagaan welke extra ondersteuning de leerlingen nodig hebben. Dit kan helpen om de problemen die het pestgedrag kunnen veroorzaken, zoals sociale isolatie of een laag zelfbeeld, aan te pakken voordat ze uit de hand lopen.

Daarnaast kan de CPO ook helpen bij het aanpakken van pestgedrag zelf. Door de juiste ondersteuning en begeleiding te bieden aan zowel de pester als het slachtoffer, kan pestgedrag worden voorkomen of verminderd, bijvoorbeeld door het aanbieden van een sociale vaardigheidstraining, counseling of andere vormen van individuele begeleiding.

4.10. De ondersteuningscommissie

De ondersteuningscommissie van het Da Vinci College Lammenschans speelt een belangrijke rol in het voorkomen en aanpakken van pesten. De ondersteuningscommissie is verantwoordelijk voor het bieden van ondersteuning en hulp aan leerlingen die extra begeleiding nodig hebben.

Specifiek gericht op pesten heeft de ondersteuningscommissie de volgende taken:

- **Implementeren van antipestprotocol in ondersteuningsprofiel:** Het protocol beschrijft hoe de school omgaat met pesten en welke stappen er genomen moeten worden als er sprake is van pesten.
- **Identificeren van pestgedrag:** De ondersteuningscommissie kan signalen van pesten opvangen, bijvoorbeeld doordat leerlingen aangemeld worden omdat er zorgen zijn en hun vermoeden is dat er sprake is van pestgedrag. De ondersteuningscommissie kan stappen ondernemen om het pestgedrag te stoppen in overleg met de antipest-coördinator.
- **Begeleiden van gepeste en pester:** De ondersteuningscommissie kan betrokken worden bij de begeleiding van de gepeste en pester. Ze kunnen hen helpen om te gaan met de gevolgen van het pesten zoals angst, onzekerheid en verminderde schoolprestaties. Daarnaast kan de ondersteuningscommissie de personen doorverwijzen naar gespecialiseerde hulpverleners, indien nodig.

4.11. De schoolleiding

De schoolleiding heeft een sturende rol bij het voorkomen en aanpakken van pesten op school.

De schoolleiding kan op de volgende wijzen bijdragen aan het bestrijden van pesten:

- **Zorg voor een veilig schoolklimaat:** De schoolleiding moet ervoor zorgen dat de school een veilige en respectvolle omgeving is waarin pesten niet getolereerd wordt. Dit wordt ondersteund door dit anti-pestprotocol. De schoolleiding is verantwoordelijk voor het organiseren van trainingsdagen en workshops voor medewerkers en betrekken ouders en leerlingen in het ontwikkelen en evalueren van het schoolklimaat.
- **Ondersteuning van de ondersteuningscommissie:** De schoolleiding kan de ondersteuningscommissie ondersteunen en faciliteren in hun werk bij het voorkomen en aanpakken van pesten op school. Ze voorzien de commissie van de nodige middelen en trainingen om de taken goed uit te kunnen voeren.
- **Duidelijke communicatie:** De schoolleiding communiceert duidelijk naar de leerlingen, de ouders en de medewerkers dat pesten niet getolereerd wordt en wat de gevolgen zijn van pestgedrag. Hierbij kan de schoolleiding ook laten zien dat zij bereid zijn om actie te ondernemen bij pestgedrag.
- **Bewustwording creëren:** De schoolleiding speelt een belangrijke rol bij het creëren van bewustwording rondom pesten. Zij maken ruimte voor themadagen, voorlichtingsavonden en andere activiteiten waarin pesten centraal staat.
- **Signaleren van pestgedrag:** De schoolleiding moet alert zijn op signalen van pesten en hierop direct actie ondernemen. Het is belangrijk dat de schoolleiding goed op de hoogte is van wat er speelt op school, zodat zij passende maatregelen kunnen nemen om pestgedrag te stoppen.
- **Beslissingen nemen:** De schoolleiding is verantwoordelijk voor het nemen van definitieve beslissingen, bijvoorbeeld het starten van de verwijderingsprocedure van een leerling welke meerdere malen betrokken is bij pestgedrag.

4.12. De anti-discriminatievoorziening

In uitzonderlijke situaties kan er een beroep worden gedaan op een anti-discriminatievoorziening. Dit is het onafhankelijk juridisch instituut dat klachten over discriminatie registreert en probeert discriminatie te voorkomen. Belangrijk is om hierin te begrijpen dat iedereen die zich gediscrimineerd voelt een melding kan maken en deze dit niet hoeft te bewijzen.

- **Als er wetten zijn overtreden:** Als er bij het pesten wordt gediscrimineerd, is er sprake van een serieuze situatie waarin de wet is overtreden. In deze gevallen moet er worden vastgelegd hoe en waarom er wordt gediscrimineerd. Wanneer de pester de wet overtreedt, kan het belangrijk zijn om dit in kaart te brengen om verder pestgedrag te voorkomen. Belangrijk hierin is het proces van hoor en wederhoor, waarbij zowel de gepeste als de pester de situatie uitlegt en probeert te verklaren. Als er sprake is van discriminatie kan het namelijk mogelijk zijn dat de pester heel zwaar wordt gestraft. Zo is het ook mogelijk dat er deze manier soms beter recht worden gedaan aan de positie van de pester (bijvoorbeeld als dit gedrag voortkomt uit een trauma); soms kan het pestgedrag verstrekken gevolgen hebben zoals een arrestatie door de politie of een schorsing van de school. In uitzonderlijke gevallen kan de ADV helpen om de pester minder hard te straffen als deze belooft het gedrag aan te passen.
- **Als beide de partijen zich gepest voelen:** in gevallen waar het moeilijk is om aan te tonen wie is begonnen met pestgedrag kan het goed zijn om te kijken naar de ernst en de oorzaak van dit gedrag. In sommige gevallen zal de pester aangeven dat zijn gedrag voortkomt uit handelen van de andere partij. In deze gevallen is het belangrijk voor zowel de gepeste als de pester om een verandering aan te brengen in de situatie die tot het pesten heeft geleid. Wanneer dit van toepassing is kan de ADV vaak ondersteuning bieden door zelf te handelen of een beroep te doen op andere organisaties.
- **Als wetten en regels tegenstrijdig zijn:** soms zijn regels onduidelijk omdat er twee belangen tegen elkaar moeten worden gewogen. Een voorbeeld hiervan is het principe van vrijheid van religie. Soms botst een geloof of levensovertuiging van een persoon met die van een ander. Hierin is het belangrijk om objectief te kijken naar een gepaste oplossing. De ADV kan hierin hulp bieden door belangen te wegen en te kijken naar oplossingen uit vergelijkbare situaties.
- **Als de school wordt beticht van discriminatie:** het kan ook gebeuren dat iemand zich gediscrimineerd voelt door de school. Hierin is het belangrijk dat een objectieve en onafhankelijke partij kijkt naar wat er is gebeurd om vast te stellen of er echt is gediscrimineerd of de situatie zo voelt om beide partijen in hun recht te zetten. Beticht worden van discriminatie kan namelijk een heel grote impact hebben. Daarom is het belangrijk dat er wordt gezocht naar een oplossing die eerlijk is en niet nog meer schade aanricht. Dit kan ook betekenen dat de school op haar vingers wordt getikt en aanpassingen moet maken in gedrag en/of regels.

Belangrijk: Meldingen bij de anti-discriminatievoorziening kunnen door zowel de school als de gepest worden gedaan. Dit kan op eigen naam, uit naam van de school of anoniem. belangrijk hierbij is dat de anti-discriminatievoorziening altijd luistert naar het verhaal van zowel de gepeste als de tegenpartij om tot een goed inzicht van de situatie te komen. De anti-discriminatievoorziening kan zelf tussenbeide komen om tot een oplossing te komen, het College van de rechten van de mensen vragen om een uitspraak of de politie inschakelen.

5. Maatregelen

5.1. Preventief

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom vinden wij het belangrijk om preventief te werken.

Alle docenten zijn getraind op het gebied van Welbevinden. We hebben hiervoor een beleidsplan opgesteld onder leiding van de GGD en vragen hiervoor het certificaat aan. Alle leerlingen hebben een coach met wie zij regelmatig een coachingsgesprek hebben. Hierbij wordt de leerling goed gevolgd. Daarnaast onderhouden wij korte lijntjes met ouder(s)/verzorger(s), zodat we leerlingen goed kunnen volgen. We werken volgens de cyclus van handelingsgericht werken en hebben regelmatig leerlingbesprekingen en / of groepsbesprekingen.

Hiervoor organiseren wij gedurende het jaar de volgende activiteiten:

- Introductieweek leerjaar 1 tot en met 4. De eerste schoolweek staat in het kennis van groepsvorming, landen en elkaar leren kennen, zodat we het schooljaar op een veilige manier voor iedereen starten en de groepsdynamiek wordt verbeterd.
- Rots en water leerjaar 1. Dit is een psycho-fysieke weerbaarheidstraining, die leerlingen bewust maakt van hun houding ten aanzien van anderen en zichzelf.
- Project Spijt leerjaar 1. Aan de hand van het boek en de film verdiepen de brugklassen zich in het onderwerp pesten.
- Gezondheidsweek leerjaar 2. Gedurende de projectweek verdiept leerjaar 2 zich in alle aspecten van gezond gedrag. Hier valt ook begrip voor elkaar en verplaatsen in elkaar.
- Burgerschapslessen leerjaar 1 tot en met 4. In het burgerschapsplan is terug te lezen hoe we burgerschap inzetten voor een veilig leef- en leerklimaat.
- Leerlijn digitale vaardigheden. In deze leerlijn is niet alleen aandacht voor de vaardigheden, maar ook om leerlingen te leren hoe ze veilig online kunnen werken, wat je wel en niet online doet en wat cyberpesten.
- Onze school beschikt over een GSA en een leerlingenraad.

Al deze activiteiten dragen bij aan een veilige schoolcultuur. De acties om de schoolcultuur veilig te houden zijn opgenomen in het veiligheidsplan. Hierin staat ook omschreven hoe we dit evalueren.

5.2. Curatief

Iedere casus met betrekking tot pesten is uniek. Indien er sprake is van pesten wordt de Roadmap 'Wat te doen bij pesten?' uit bijlage 6.1 door docenten gevolgd. De leerlingen kunnen de Roadmap 'Ik word gepest! En nu?' uit bijlage 6.2. volgen. Uiteindelijk komt de casus terecht bij de antipestcoördinator. De antipestcoördinator gebruikt 'Plan van aanpak – antipestcoördinator', te vinden in bijlage 6.3, als leidraad voor het oplossen van de casus. Indien de casus niet opgelost kan worden met behulp van het plan van aanpak, zal de casus worden voorgelegd aan de schoolleiding, die passende actie onderneemt.

6. Bijlagen

6.1. Roadmap 'Wat te doen bij pesten?'



6.2. Roadmap 'Ik word gepest! En nu?'

Ik word gepest! en nu?



APC staat voor antipestcoördinator

6.3. Plan van aanpak – antipestcoördinator

Plan van aanpak Antipestprotocol

DA VINCI COLLEGE
LAMMENSCHANS



vmbo | mavo

Datum

Leerling

Onderwerp

Antipestcoördinator

Huidige situatie

Gewenste situatie



Betrokkenen

Wat is hiervoor nodig?



Voorwaarden

